

PŘÍBĚH, KTERÝ BLOUDÍ SVĚTEM/SVJETEM¹

Svatý otče², i když se k Vám hlásím teprve teď, mé poselství platilo stále. Zjevují se Vám z hlubin vesmíru, kde žiju svůj cizí i vnitřní život, neboť znám, kde se nacházím. Zjevují se Vám z rozpálené pece, do které jste mě během života shodili. Neboť jsem neznala, že se nacházím v blázinci, všechno se normálním zdálo být – dům i okna, nicméně vše se obrátilo. Když jsem své světy proměnila, něco mi prasklo v hlavě a začal jednoduše vládnout chaos. Byla jsem v blázinci, leč nebyla jsem blázen. Však mi je na tomto světě lépe, než mi bylo tam, na tom vašem. Ale všeho vzpomínání jsem se vzdala, takže nevím, kým či čím jsem. Nevím, či jsem se narodila jako katolička, nebo jsem se na katolickou víru obrátila, tehdy byl čas návratu řeckých katolíků k víře otců. V čase, kdy platilo, že vše prosté musí být obráceno na katolictví, neb bez toho nemůže být spasení. Nevím, zda jsem byla Chorvatkou v těle Srbky či naopak, nevím, čím jméno nosím, své nebo převzaté.

Jméno je lež a Bůh je pravda.

Svatý otče, představuji se Vám jako Dobrila Martinovićová, ta učitelka, která pracovala na národní lidové škole, kam docházely děti katolíků s dětmi řecké či byzantské víry. A tato Národní lidová škola se nacházela v Šargovacu, části Banja Luky, která v době utváření tzv. Nezávislého státu Chorvatsko měla se stát hlavním městem této země a nosit název Antingrad. Někdo Vás chce přesvědčit, že se jedná o Antin Grad, ale to není pravda. Já vám to tvrdím, vychází to z mé hlavy, z onoho domácího vězení, ano, to není pravda.

Historie je lež a Bůh je pravda.

Svatý otče, v časech zrodu tohoto nového státu tu nemohl žít nikdo jiný kromě Chorvatů. Kdo se nechtěl nechat pokřtít, ustašovci už věděli, co s ním. Tehdy nebylo hříchem ubít malé sedmileté dítě, pokud by to bránilo ustašovským pořádkům. A děti víry byzantského ritu, tento vlašský odpad, jenom překážel. Pokud platí *Greace ides, nula fides*, když řecká víra nemá být vírou, nutné je řeckokatolický rod vymést železnou metlou z Národní lidové školy Šargovac, kde jsem v té době, bohužel, pracovala jako učitelka.

A vaše církev je prostředkem k vytvoření *Civitas Dei*, železnou metlou rozhodla a i nutila, v důvěře ve vaši milost, neboť těm, kteří v této vlastenecké válce nějak překročí tenké hranice morálky víry i etiky, odpuštění se jim od Vás dostane.

Odpuštění je lež a Bůh je pravda.

Svatý otče, sedmého února roku 1942 po gregoriánském kalendáři vpadla do školy Ustašovská milice Druhého bojového pluku Ante Paveliće, kterou představovali nadporučík Josip Mislov, kapitán Nikola Zelić a též nějaký kněz z kláštera Petrićevac.

Tam, kde si přejete katolického laika Ivana Merce, který tak miloval Církev boží a Kristova náměstka, který se bil za Apoštolskou Stolicí a jako orel ukazoval chorvatské mládeži cestu za sluncem, prohlásit za blahoslavenou osobu a později i za svatou. Světec, jak se tvrdí. Ovšem jedni myslí, že se

1 Příběh je psán s ohledem na pravidla tzv. Ustašovského pravopisu.

2 Jedná se o papeže Jana Pavla II., který dne 22. června 2003 přicestoval do Banja Luky u kláštera na Petrićevci, aby prohlásil Ivana Merca, katolického laika, za blahoslavného v jeho rodném městě. Toho Ivana Merca, který zemřel již dávno v roce 1928, a který se držel pravidla *Aut Kathoritus ut nihi* – Být katolíkem, nebo nebýt ničím- měl být prohlášen za svatého na místě, kde byla vyhlášena tzv. Nezávislá Republika Chorvatsko – vytvořená ustašovskou ideologií, kde bylo v průběhu II. světové války 6. února 1942 svoláno zasedání, kde za představeného kláštera byl zvolen Vjekoslav Filipović. Na tomto setkání bylo vyneseno rozhodnutí, že následujícího dne – tj. 7. února- se vyřeší tzv. Otázka života srbského živlu na území příměstských sídel Drakulić, Motike a Šargovac- což nakonec i bylo učiněno, v první den vedení pátera Filipoviće, když bylo zabito, popraveno či zmasakrováno na 2298 lidí, žen i dětí srbské národnosti.

jedná o nějakého kněze z petričovského kláštera, že oním má být páter Miroslav Filipović, ačkoliv druzí soudí, že je to páter Tomislav Filipović a třetí páter Vjekoslav Filipović. No, všechny tyto úvahy jsou bezpředmětné, neboť se jedná o stále stejném Satanu, kterému Bůh své jméno propůjčil.

Satan je lež a Bůh je pravda.

Svatý otče, páter Satan mě naváděl, abych vzala třídní knihu a podle ní rozdělila děti řeckého vyznání od katolických dětí, abych rozdělila děti, které jsem tolik milovala víc než své oči, které teď na Vás hledí. Když jsem tak učinila, už jsem se nedozvěděla, co se s dětmi stalo. Říkalo se, že černokošiláci, ale já jsem to neviděla, si usmysleli, že v rámci úspěchu ustašovské výchovy katolická mládež dostane jednu lekci a bude přítomna u toho dáblského představení, kdy budou zkurvysynové zabíjet jejich vrstevníky. Vůbec nevím, jak je měli pozabíjet, či sebe či ně zatratili. Ani nevím, kde se to odehrálo. V učebně, na chodbě, na schodišti, na školním dvoře či na stránkách čítanek. Vzpomínám jen na jejich mírumilovné oči, pohledu, který mě vyzýval ku pomoci, když si jejich katové nějaké cetky z ruky do ruky podávali, a já jsem jim pomoci nemohla.

To je ten nestrášnější obraz, která jsem si ve své paměti přenesla z vašeho světa, neboť již od nepaměti nejsem z tohoto světa.

Co dál bylo, to se nemůže již více stávat.

To bylo něco mimo chápání, co se nemůže vůbec vyslovit.

Příběh je lež a Bůh je pravda.

Svatý otče, plul marnotratný měsíc, v kalendář ukazoval únor, i bylo mnoho sněhu, který celý svět pokryl, nečas, že by jen pes zavyl, když černokošiláci vtrhli do školy. Ani jeden z nich neměl v tváři jedinou stálou barvu. Kdybych uměla nakreslit karikaturu, tak bych je vyjádřila jako šváby, ale neumím kreslit. Nevím, jak je popsat, popis by je nevystihl. Vždyť i slova jsou různorodá, a ty jako jsou chátra, póvl i lůza, nevystihnou jejich pravý význam.

Tak je to smutné.

Svatý otče, slova jsou lživá a Bůh je pravda.

Byli po zuby ozbrojeni a všichni, kromě těch, co jim veleli, jak jsem po hovoru pochopila, byli z Hercegoviny. Potom někteří z nich říkli, že vůbec nepoužili střelné zbraně, neboť by do dětí střílet ani nemohli. Nevím, podle čeho se mnozí domnívali, že děti, které již byli prohledány, později byli zabíjeny nožem, který se nazýval bodák, ustašovským bodákem, dále sekyrami, pícháky, bajonety, dlouhou čepelí a nejčastěji kovovou koulí na dřevěné desce, co se nazývala srbomlatem. I tvrdili, že jich zabíjeli tupými předměty, aby se nic neslyšelo. Nemohu to dosvědčit. Vzpomínám si na jejich oči, které prosily o milost. Na to nemohu nikdy zapomenout. Oči, ve kterých byl strach, pláč, hrůza i umírání. A ještě si jeden moment vybavuji. Vzpomínám si na jednoho hrdlořeza, co držel v ruce srbomlat, a krev mu obarvovala pěstěné nehty a že druhý hrdlořez odskočil o krok zpět, aby ho nepotřísnil rozprsklý mozek z dětské hlavy, aby jen sníl vpil dětský křik.

Ostatní si nevybavuji.

Jen ty oči, které mě ve snu pronásledovaly a zdálo se mi, že rozumu pozbydu.

Ani jeden zločin nemůže být tak hrozný, jako ten, který oni učinili.

Zločin je lež a Bůh pravda.

Svatý otče, není pravdivé to, co ve svém obširném sdělení hlásil italský konzul, že dne 7. února 1942 v Národní lidové škole Šargovac bylo zabito 56 pravoslavných dětí, ani to, co precizní Němci označili jako zabítí 53 dětí. Rozumějte mi, ve stavu, v kterém se právě nacházím, nemohu s počtem těchto obětí licitovat. Němci by měli přesné údaje, pokud by onoho dne do školy došla i Kuruzovićová Dragica, ale nestalo se tak. Ona toho dne byla u své tety. Svědectví vám předkládám z onoho světa, nebo ani jeden z důvodů z tohoto světa mě nezavazuje k vyřčení pravdy.

Matematika je lež a Bůh je pravda.

Svatý otče, když jsem dostala tu čest, abych se mohla zbláznit, vše již bylo dokonáno. Ale nezbláznila jsem se já, která stále musím nosit ty výjevy, které jsou v mých slzách stále zrcadlem, když

jsem viděla ty scény, které odjímají tu dosavadní lidskou zkušenost a s velikou vervou mu podstrkávají smysl i nebytí života, ale pak se něco obrátilo. To, když mě po masakru tato lidská veš donutila, abych „Hlavní výkaz žáků“, který se proměnil v „Krvavou listinu“, abych já vedle každého jména uvedla, že to či ono umřelo přirozenou smrtí dne 7. února 1942. Něchtěla jsem si dovolit, aby mě to tolik ponížilo, aby má ruka napsala do výkazu žactva, že děti zemřely přirozenou smrtí. Za tento svůj díl přiznávám svůj hřích.

Ve jménu Ježíše Krista i Panny Marie prosím za odpuštění.

Nechť mě jednou Poslední soud soudí.

Od té chvíle jsem neutišitelná. Od té chvíle nemohu se uklidnit, a nikdy se už neuklidním, ani nespasím,

Ta bezohlednost je můj trest. Ona zrodila plody, které mě rozdělily na kousky, když jsem se zcela vzdálila své přirozenosti. O tom, jak jsem se zbláznila, vím pouze málo. Určitě vše, co se přihodilo, nelze zapomenout. Dnem i nocí jsem se nervově hroutila. Nervy byly tak napnuté, že se chvěly strachem. Cítila jsem se tak pořád, skoro jako štěnátko. Abych sebe uklidnila, snila jsem, že nejsem nikým, ale ani toto nepomohlo. Poznám ten okamžik, kdy se mi tělo spojí do nervového systému, kde se slepí v tisíce spletených žilek, a když jsem začala odolávat tlaku dechu, když jsem si představila, že toto všechno bych mohla přežít, a nejsem ani to, vím, jak jsem se cítila, když mne prohlásili nesvéprávnou a pak mne do stavu zoufalství zardili.

Já jsem teď tu z onoho světa, z té konečné stanice.

Člověk může přežít všechno, jenom smrt nikoliv.

Smrt je lež a Bůh je pravda.

Svatý otče, vy často jako poutník putujete celým širým světem, při tom se jako cestující tatík zabýváte obcodováním se shovívavostí i vykoupením odpustků či hříchů odpuštění, jen já vidím tu i onu stranu, kdo žije tu a kdo mimo, kdo je v přívu, když Vám tvrdí? Zbavte se cestování, zbavte se lásky k poslání i zvedání dětí v naškrobených košilkách a krajkových sukýnkách či pohlazení jejich vlásků, zbavte se požeňání davů zdvihnutím ruky – pohledte do věčnosti.

Dost mi je rozumu, dost mi je falešné morálky, dost mi je slz prolitých na pohřbech nevinných. Z proher se nikdy právo nezrodilo, a nechce ani tentokrát.

Kdysi jsem znala, ale víc už to nevím, že neexistuje ani Západ, ani Východ, existuje jen Vatikán.

Když jsem se dozvěděla, že jako posel evangelia dojdete na místo, kde se odehrál zločin, že se osobnost vaší důstojnosti dostaví na místo, kde v předvečer masakru byl svolán sněm, kde mezi účastníky byli i bývalý vysoký představený Viktor Gutič, banjalučský páter Nikola Bilogrivić, předseda soudu Stilović, očekávala jsem, že ve jménu Římské kurie chcete navštívit i Národní lidovou školu Šargovac. Věřila jsem, že si přejete vidět to místo, kde zločin byl spáchán pod ochranným dohledem Svaté Stolice. Věřila jsem, že chcete přijít do dnešního Srbského Milanovce, na místo lidských ostatků a dýmu, kde nevinna krev Kristova prolitá byla, kde bylo hašeno uhlí. Věřila jsem, že se pokloníte památce jedné školy, která byla vyvražděna. Věřila jsem, že chcete uslyšet hlásky ubitých dětí, které bloudí po škole, jejich posmrtný šelest, jejich posmrtné radování, jejich posmrtné písně a básně, které zpívají a recitují

Připravila jsem karton, nikoliv tedy karton, spíše novinový papír, na kterém byla uvedena jména ubitých dětí, ale nedali mi místo, abych ho někde rozvěsila. Nikde, ani na vývěsní tabuli, ani na vchod, ani jsem ho nemohla opřít o jakékoliv dřívko na školním dvoře.

Dokonce ani na školní ohradu.

Jen se mě zeptejte, kdo to neumožnil. Představte si, nedovolilo to Ministerstvo školství Republiky srbské. Místní společenství, bylo pro návrh, občané i vedení školy, Školský odbor, ale Ministerstvo školství RS nikoliv.

Říkají, že ještě nenadešel ten čas. My musíme umět stavět mosty a pošpiněný papír se jmény ubitých dětí by opět oživil duchy. Když je třeba, aby srbská pravda vyšla na povrch, pak není čas. Jo, no

přece čas. Ano, ten čas, čas příběhu, která již uplynul, příběh o ubíjených dětech bude te častěji bloudit světem i a s ním i vše to, co lidské svědomí pálí.

Ano, jsou příběhy, které nemohou nikdy zestárnout. Ony se hýbnou, leč z místa se nepohnou. Takové příběhy se přežívají, musí se bránit od červů, netvorů a zlých sil, to však nemusí mít konci.

Nemohou se spálit, ublížit si či se někam odklidit.

Nemohou se zakopat, ani jen tak smazat.

Nemohou se zabití děti prohlásit za bezejmenné bytosti, nemohou se takto setřást do prázdnoty.

Svatý otče, novinový papír není lež! Nemůže býti pokryt sněhem, rozfoukán větrem, očištěn ani jedním z mnoha dešťů, ani žádné slunce ho nemůže vypražit, žádný oheň, žádný plevel ho nemůže překrýt, byť by byl jakkoliv silný a porézní. I kdyby bledl, ztrácel se či se muchlal, pod ním bude vše slyšet, jako když pukance pukají, oživovat bude jména posmrtných.

Radojka, Simeun, Jovan, Jelena, Dušan, Dušan, Jovanka, Dušan, Dragomir, Mara, Milan, Ostojka, Mileva, Đuro, Milan, Dušan, Gospava, Dragica, Radmila, Milorad, Ostojka, Slavko, Dušan, Zorka, Gojko, Zdravko, Milan, Ostojka, Branko, Dragica, Slavka, Ljubica, Mileva, Mara, Mitar, Darinka, Nada, Svetozar, Branko, Vidosava, Jovan, Miloš, Zdravka, Stamena, Anka, Branko, Mileva, Marija, Nada, Živko, Milan i Milivoje.

Musí pravda v nějakém vyšším stádiu existovat.

Musí být někde nějaká soudce, která nechybuje.

Dobrou noc, Otče!

Přeložil Pavel Cihlar